

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

3 octombrie 2013*

„Recurs — Prevenirea și controlul integrat al poluării — Sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră — Alocare de cote de emisie pentru Republica Letonia — Perioada cuprinsă între 2008 și 2012”

În cauza C-267/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 30 mai 2011,

Comisia Europeană, reprezentată de I. Rubene și de E. White, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Republica Letonia, reprezentată de I. Kalniņš, în calitate de agent,

reclamantă în primă instanță,

susținută de:

Republica Cehă, reprezentată de M. Smolek și de D. Hadroušek, în calitate de agenți,

intervenientă în recurs,

Republica Lituania,

Republica Slovacă,

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord,

interveniente în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, doamna M. Berger și domnii A. Borg Barthet (raportor), E. Levits și J.-J. Kasel, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

* Limba de procedură: letona.

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 ianuarie 2013,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 31 ianuarie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 22 martie 2011, Letonia/Comisia (T-369/07, Rep., p. II-1039, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a anulat Decizia C(2007) 3409 a Comisiei din 13 iulie 2007 de modificare a planului național de alocare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră notificat de Republica Letonia pentru perioada cuprinsă între 2008 și 2012 (denumită în continuare „decizia în litigiu”), în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2004/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 octombrie 2004 (JO L 338, p. 18, Ediție specială, 15/vol. 12, p. 61, denumită în continuare „Directiva 2003/87”).

Cadrul juridic

- 2 Directiva 2003/87 transpune convenții internaționale privind lupta împotriva încălzirii climatice, și anume Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice adoptată la New York la 9 mai 1992, aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 94/69/CE a Consiliului din 15 decembrie 1993 (JO 1994, L 33, p. 11, Ediție specială, 11/vol. 8, p. 132), și Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice, adoptat la 11 decembrie 1997 și care a fost aprobat în numele Comunității Europene prin Decizia 2002/358/CE din 25 aprilie 2002 (JO L 130, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 27, p. 220).
- 3 Articolul 9 din Directiva 2003/87 are următorul cuprins:

„(1) Pentru fiecare perioadă prevăzută la articolul 11 alineatele (1) și (2), fiecare stat membru elaborează un plan național în care precizează cantitatea totală de cote pe care intenționează să le aloce pentru perioada respectivă și modul în care propune să fie alocate acestea. Planul se bazează pe criterii obiective și transparente, inclusiv pe cele enumerate în anexa III, luând în considerare observațiile publicului. Fără a aduce atingere dispozițiilor [T]ratatului [CE], Comisia elaborează până la 31 decembrie 2003 orientări privind aplicarea criteriilor enumerate în anexa III.

Pentru perioada prevăzută la articolul 11 alineatul (1), planul este publicat și notificat Comisiei și celorlalte state membre până la 31 martie 2004. Pentru perioadele ulterioare, planul este publicat și notificat Comisiei și celorlalte state membre cu cel puțin 18 luni înainte de începutul perioadei respective.

[...]

(3) În termen de trei luni de la notificarea unui plan național de alocare de către un stat membru în conformitate cu alineatul (1), Comisia poate respinge planul în cauză sau orice element al acestuia, pe baza incompatibilității cu criteriile enumerate în anexa III sau a incompatibilității cu articolul 10. Statul membru adoptă o decizie în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau (2) numai în cazul în care modificările propuse sunt acceptate de Comisie. Comisia motivează orice decizie de respingere.”

4 Potrivit articolului 11 alineatul (2) din Directiva 2003/87:

„Pentru perioada de cinci ani care începe la 1 ianuarie 2008 și pentru fiecare perioadă ulterioară de cinci ani, fiecare stat membru decide cu privire la cantitatea totală de cote pe care le alocă pentru perioada respectivă și inițiază procesul de alocare a cotelor respective operatorilor fiecărei instalații. Această decizie se adoptă cu cel puțin 12 luni înainte de începutul perioadei respective și se bazează pe planul național de alocare a cotelor al statului membru elaborat în temeiul articolului 9 și în conformitate cu articolul 10, luând în considerare observațiile publicului.”

Istoricul cauzei

- 5 Prin scrisoarea din 16 august 2006, Republica Letonia a notificat Comisiei, în aplicarea articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2003/87, planul său național de alocare pentru perioada 2008-2012 (denumit în continuare „PNA”). Conform acestuia, Republica Letonia intenționa să aloce industriei sale naționale incluse în domeniul de aplicare al anexei I la Directiva 2003/87 o medie anuală totală de 7,763883 milioane de tone echivalent dioxid de carbon (MteCO₂).
- 6 La 29 noiembrie 2006, Comisia a adoptat o primă decizie de respingere.
- 7 Prin scrisoarea din 29 decembrie 2006, Republica Letonia a notificat Comisiei un PNA revizuit, care prevedea alocarea unei medii anuale totale de 6,253146 MteCO₂.
- 8 Prin scrisoarea din 30 martie 2007, redactată în limba engleză, Comisia a constatat că informațiile cuprinse în PNA-ul revizuit erau incomplete și a solicitat Republicii Letonia să răspundă la anumite întrebări și să îi furnizeze informații suplimentare.
- 9 Prin scrisoarea din 25 aprilie 2007, Republica Letonia a răspuns la această solicitare de informații.
- 10 La 13 iulie 2007, Comisia a adoptat decizia în litigiu.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 11 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 septembrie 2007, Republica Letonia a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu.
- 12 În susținerea acțiunii, Republica Letonia a invocat patru motive, întemeiate, în primul rând, pe încălcarea competențelor stabilite de tratat în materie de politică energetică, în al doilea rând, pe încălcarea principiului nediscriminării, în al treilea rând, pe nerespectarea obligațiilor care decurg din Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice și, în al patrulea rând, pe nerespectarea termenului de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.
- 13 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a decis să anuleze decizia în litigiu întrucât încălca articolul 9 alineatul (3) din directiva menționată, considerând că nu era necesar să se pronunțe cu privire la admisibilitate și la temeinicia celorlalte motive invocate de Republica Letonia.

- 14 Astfel, Tribunalul a considerat că era oportun să aprecieze, în primul rând, temeinicia celui de al patrulea motiv, întemeiat pe nerespectarea termenului de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.
- 15 În acest context, Tribunalul a examinat mai întâi, la punctele 45-49 din hotărârea atacată, competența de control a Comisiei în temeiul articolului 9 alineatul (3) din directiva menționată. Întemeindu-se pe jurisprudență, Tribunalul a arătat că această competență de control trebuie exercitată într-un termen de trei luni de la notificarea respectivului PNA de către statul membru (Ordonanța Tribunalului din 30 aprilie 2007, EnBW Energie Baden-Württemberg/Comisia, T-387/04, Rep., p. II-1195, punctul 104, și Hotărârea Tribunalului din 7 noiembrie 2007, Germania/Comisia, T-374/04, Rep., p. II-4431, punctul 116).
- 16 Tribunalul a observat că, în lipsa unei decizii de respingere a Comisiei, PNA-ul notificat devenea definitiv și beneficia de o prezumție de legalitate care permitea statului membru să îl pună în aplicare. Acesta a adăugat că din jurisprudență nu reieșea că acceptarea de către Comisie a modificărilor aduse PNA-ului trebuia să facă obiectul unei decizii formale a acesteia. Dimpotrivă, pe de o parte, o astfel de interpretare ar fi fost contrară principiului potrivit căruia Comisia nu dispunea de o competență generală de autorizare a PNA-ului și, pe de altă parte, aceasta nu ar fi fost conformă cu economia articolului 9 alineatul (3) a treia teză din Directiva 2003/87, care nu are în vedere o decizie de autorizare, ci o decizie de respingere.
- 17 Tribunalul a examinat în continuare, la punctele 50-57 din hotărârea atacată, noțiunea de notificare în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. În primul rând, Tribunalul a constatat că decizia în litigiu nu intervenise în termenul de trei luni de la notificarea PNA-ului revizuit, și anume la 29 decembrie 2006, ci numai la 13 iulie 2007. Astfel, Tribunalul a considerat că trebuia apreciat dacă noțiunea de notificare a unui PNA în sensul articolului 9 alineatul (3) din această directivă avea în vedere atât notificarea inițială a PNA-ului, cât și pe cea a PNA-ului revizuit, în special ca urmare a unei decizii de respingere a Comisiei.
- 18 Tribunalul a remarcat, la punctele 54 și 55 din hotărârea atacată:
- „54 [...], din punct de vedere teleologic, procedura inițiată în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 urmărește, pe lângă crearea posibilității unui control prealabil din partea Comisiei, să asigure statelor membre securitatea juridică și în special să le permită să cunoască rapid, cu certitudine, în termene scurte, care este modul în care pot să aloce cotele de emisie și să gestioneze sistemul de comercializare a cotelor pe baza PNA în perioada de alocare avută în vedere. Într-adevăr, ținând seama de perioada limitată, care este de trei sau de cinci ani (articolul 11 din Directiva 2003/87), există un interes legitim atât al Comisiei, cât și al statelor membre ca orice diferend în ceea ce privește conținutul PNA să fie rezolvat rapid și ca acest PNA să nu fie supus, pe toată perioada sa de valabilitate, riscului de a fi contestat de Comisie (Ordonanța EnBW Energie Baden-Württemberg/Comisia, [citată anterior,] punctul 117).
- 55 Aceste considerații se aplică oricărui PNA, indiferent dacă este sau nu este vorba despre versiunea notificată inițial sau despre o versiune revizuită și notificată ulterior. În plus, cerința pentru Comisie de a efectua, în urma notificării unui PNA revizuit, un control rapid și eficient este cu atât mai importantă în cazul în care acest control a fost deja precedat de o primă etapă de examinare a PNA inițial care a condus eventual la o decizie de respingere și, ulterior, la modificări ale respectivului PNA. Or, deși Comisia susține că este autorizată să examineze modificările propuse ale unui PNA sau ale unui PNA revizuit fără a trebui să respecte termenul de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, o astfel de teză poate fi contrară obiectivului unui control rapid și eficient, precum și siguranței juridice la care este îndreptățit statul membru care efectuează notificarea pentru a putea aloca cotele de emisie instalațiilor implantate pe teritoriul său înaintea începutului perioadei de comercializare în temeiul articolului 11 din directiva menționată.”

- 19 Tribunalul a concluzionat în continuare, la punctul 57 din hotărârea atacată, că „noțiunea de notificare în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 cuprinde[a] atât notificarea inițială, cât și pe cea subsecventă a diferitor versiuni ale unui PNA, astfel încât fiecare dintre aceste notificări determin[a] curgerea unui nou termen de trei luni”.
- 20 În aceste condiții, Tribunalul a concluzionat, la punctul 58 din hotărârea atacată, că, în speță, notificarea PNA-ului revizuit, la 29 decembrie 2006, a determinat curgerea unui nou termen de trei luni în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 și a statuat la punctul 59 din hotărârea atacată:
- „Având în vedere expirarea termenului de trei luni în sensul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 la 29 martie 2007, cererea de informații a Comisiei, adresată Republicii Letonia la 30 martie 2007, era tardivă. Nu este, prin urmare, necesar să se aprecieze, pe de o parte, dacă o cerere de acest tip, presupunând că a fost formulată în acest termen, ar fi putut să îl întrerupă sau să îl suspende și, pe de altă parte, dacă un astfel de efect de întrerupere sau de suspendare putea avea loc în pofida faptului că această scrisoare a fost redactată în limba engleză, iar nu în limba letonă.”
- 21 Tribunalul a constatat la punctul 61 din hotărârea atacată că, „ținând seama de particularitățile procedurii de examinare în temeiul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, la încheierea acestei proceduri, în lipsa unei decizii a Comisiei în termenul de trei luni, PNA-ul [devenea] definitiv și [beneficia] de o prezumție de legalitate” și a concluzionat în sfârșit, la punctul 62 din această hotărâre, că „decizia [în litigiu] trebui[a] anulată pentru încălcarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, fără a fi necesară pronunțarea asupra admisibilității și a fondului celorlalte motive invocate de Republica Letonia”.

Concluziile părților în recurs

- 22 Comisia solicită Curții să anuleze hotărârea atacată și să oblige Republica Letonia la plata cheltuielilor de judecată.
- 23 Republica Letonia solicită Curții respingerea recursului.
- 24 Prin Ordonanța președintelui Curții din 29 septembrie 2011 a fost admisă cererea de intervenție în susținerea concluziilor Republicii Letonia formulată de Republica Cehă.

Cu privire la recurs

- 25 În susținerea recursului, Comisia invocă un motiv unic, întemeiat pe o eroare de drept săvârșită de Tribunal cu privire la interpretarea dată articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.

Argumentele părților

- 26 Potrivit Comisiei, raționamentul Tribunalului se întemeiază pe o interpretare incorectă dată articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 în Ordonanța EnBW Energie Baden Württemberg/Comisia, citată anterior. Comisia apreciază că, în această ordonanță, Tribunalul a unit în cadrul analizei sale prima și a doua teză ale articolului 9 alineatul (3), astfel încât a doua teză era, în final, lipsită de esență.
- 27 Potrivit Comisiei, Tribunalul a considerat în mod greșit că prezentarea modificărilor prevăzute în a doua teză menționată nu reprezenta decât o parte din procedura inițială de examinare a PNA-ului notificat, care nu trebuia să fie în mod necesar încheiată printr-o decizie formală, mai ales dacă, în

cursul acestei proceduri, statul membru face toate modificările solicitate. Astfel, Tribunalul a considerat de asemenea că, în cazul în care statul membru renunță la modificarea PNA-ului său, Comisia are posibilitatea să adopte o decizie de refuz înainte de expirarea termenului de trei luni.

- 28 Potrivit Comisiei, este greșită abordarea Tribunalului care constă în examinarea modificărilor notificate ca și cum ar fi vorba despre notificarea unui nou PNA și, în consecință, în aplicarea, încă o dată, a termenului de trei luni prevăzut în prima teză a articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. Astfel, Comisia apreciază că această abordare este contrară termenilor introductivi ai articolului 9 alineatul (3) din această directivă, care prevăd că termenul începe să curgă din ziua notificării PNA-ului menționat la alineatul (1) al acestui articol, și anume ziua primei notificări efectuate de statul membru, iar acești termeni nu se referă la examinarea modificărilor prevăzute în a doua teză a articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87.
- 29 În plus, Comisia precizează că, contrar aprecierilor Tribunalului, interpretarea pe care acesta a dat-o articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu este conformă unei interpretări teleologice a alineatului (3) menționat. Dimpotrivă chiar, prin faptul că elimină procedura prevăzută la articolul 9 alineatul (3) a doua teză din această directivă și impune inițierea unei noi proceduri în temeiul primei teze a acestei dispoziții atunci când Comisia respinge PNA-ul sau o parte a acestuia, Tribunalul aduce atingere protecției încrederii legitime și poate împiedica punerea în aplicare a PNA-ului.
- 30 În sfârșit, Comisia apreciază că textul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 și în special a doua teză a alineatului (3) trebuie interpretate în sensul că această etapă procedurală nu privește planul în întregime ca atare, ci numai modificările aduse PNA-ului. Comisia consideră că, dacă ar fi urmată abordarea Tribunalului, ar trebui apreciat din nou întregul PNA, ceea ce ar presupune riscul de a ajunge la un rezultat complet diferit. În plus, dacă astfel de aprecieri repetate s-ar solda de fiecare dată cu un refuz al Comisiei, acest proces ar putea reîncepe de infinite ori.
- 31 Comisia concluzionează că, dacă legiuitorul a încredințat Comisiei misiunea de a accepta modificările PNA-ului (și nu s-a limitat la a-i permite doar să nu se opună), motivul este că Directiva 2003/87 încearcă să creeze un cadru sigur și previzibil care să permită operatorilor să își programeze reducerile de emisii în condiții de siguranță maximă. Acest PNA creează drepturi legale și așteptări legitime, astfel încât orice modificare a unui asemenea plan nu trebuie să se întemeieze pe o abținere de a acționa, ci pe un act de reglementare pozitiv și transparent al Uniunii Europene.
- 32 Republica Letonia subliniază mai întâi că, în conformitate cu obiectivul articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, procedura de coordonare a PNA-ului ar trebui să fie de natură să asigure în mod eficace și rapid adoptarea acestui plan, ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivul fixat la articolul 1 din această directivă, și anume cel de „a promova reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic”.
- 33 Republica Letonia contestă interpretarea sugerată de Comisie și apreciază că o astfel de interpretare este contrară obiectivelor urmărite de Directiva 2003/87. Potrivit Republicii Letonia, interpretarea sugerată de Comisie înseamnă că adoptarea modificărilor PNA-ului depinde exclusiv de puterea discreționară a Comisiei, care, în plus, nu ar trebui să fie limitată în timp. Dacă, în conformitate cu articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, ar fi în continuare necesară o decizie formală pentru a accepta modificările PNA-ului, procedura de acceptare a întregului PNA ar fi mai complicată și mai formalizată. Mai mult, în acest caz, statele membre nu ar putea conta pe faptul că obiectiile Comisiei vor fi formulate într-un termen determinat. În consecință, principiile securității juridice și previzibilității nu ar fi garantate.
- 34 Republica Letonia apreciază că, dacă se urmează interpretarea Comisiei și se ia în considerare separat a doua teză a articolului 9 alineatul (3) menționat, se creează o situație în care Comisiei i se atribuie o putere mai mare în procedura de aprobare a modificărilor decât cea de care beneficiază în procedura de acceptare sau de respingere a PNA-ului prezentat inițial. Interpretarea propusă de Comisie ar

conduce la o situație în care aprobarea modificărilor PNA-ului, contrar aprobării sale inițiale, nu ar fi supusă unui criteriu temporal, deși, în același timp, această procedură ar fi încă supusă unui criteriu material. O asemenea interpretare nu poate fi considerată conformă articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 și nici obiectivelor sistemului de comercializare a emisiilor în general.

- 35 Acest stat membru apreciază că legiuitorul Uniunii a conferit Comisiei o putere discreționară foarte importantă acordându-i nu numai competența de a formula obiecții la PNA-ul prezentat inițial, ci și de a examina dacă obiecțiile sale au fost luate în considerare. În plus, în cazul în care Comisia apreciază că modificările aduse nu sunt acceptabile, legiuitorul i-a dat dreptul de a lua o decizie negativă. Potrivit acestui stat membru, este rezonabil să se considere că, precum în procedura de examinare a PNA-ului inițial, acest drept este limitat atât la nivel temporal, cât și material.
- 36 În acest context, Republica Letonia amintește că principiul proporționalității, care se numără printre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune printre altele ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză. În acest caz, Republica Letonia apreciază că, deși nu este contestat dreptul Comisiei de a aprecia modificările, acesta nu poate fi considerat absolut și nelimitat. Interpretarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 propusă la punctele 6-9 din recursul Comisiei ar conduce la un rezultat disproporționat pentru statul membru și ar încălca așteptările legitime și securitatea juridică.
- 37 Potrivit Republicii Letonia, interpretarea sistemică a celei de a doua teze a articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 în raport cu prima teză a aceleiași dispoziții, care oferă Comisiei posibilitatea de a exprima o acceptare pozitivă și de asemenea implicită, și anume fără a lua o decizie formală, trebuie să conducă la rezultatul potrivit căruia aprobarea modificărilor trebuie să fie supusă unei proceduri de acceptare la fel de completă ca și cea aplicabilă PNA-ului prezentat inițial. Acest rezultat ar decurge de asemenea în mod implicit din articolul 9 alineatul (3) a treia teză din această directivă, care conține o cerință de motivare în cazul în care Comisia a respins modificările, iar nu în cazul în care le-a aprobat. Comisia ar avea de asemenea posibilitatea de a-și exprima intenția în mod tacit în termen de trei luni.
- 38 Potrivit Republicii Letonia, din interpretarea sistemică și teleologică rezultă că perioada de trei luni prevăzută la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 se aplică nu numai PNA-ului notificat, ci și modificărilor aduse acestui plan.
- 39 Acest stat membru susține că o procedură de notificare a PNA-ului eficace și rapidă este necesară având în vedere că, în conformitate cu articolul 11 din Directiva 2003/87, adoptarea unor măsuri subsecvente nu poate avea loc decât după aprobarea PNA-ului sau a modificărilor. Astfel, *a contrario*, dacă, după cum susține, Comisia ar dispune de un termen nelimitat pentru a examina modificările, ar fi imposibil să se atingă acest rezultat eficace, rapid și „care nu aduce atingere dezvoltării economice”. Imprevizibilitatea termenului (și a intrării în vigoare) nu este de natură să creeze o securitate juridică și o protecție a încrederii legitime nici pentru operatori, nici pentru statele membre și nici pentru orice alt actor al pieței interne a Uniunii.
- 40 Republica Letonia adaugă că termenul stabilit la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 pentru examinarea planului inițial trebuie considerat ca având caracter imperativ. Deși această directivă nu aplică în mod expres termenul de trei luni în privința examinării modificărilor, acest termen ar fi lipsit de sens în cazul în care Comisia ar fi supusă inițial unui termen determinat, însă o asemenea restricție nu s-ar aplica examinării modificărilor. S-ar diminua astfel transparența, previzibilitatea și eficacitatea procedurii de coordonare. În consecință, chiar dacă termenul de trei luni nu ar putea fi aplicat direct modificărilor în toate cazurile, un termen mai lung nu ar putea fi considerat un „termen rezonabil”.
- 41 Prin intervenția sa, Republica Cehă se alătură argumentelor avansate de Republica Letonia care susțin temeinicia interpretării date de Tribunal în hotărârea atacată.

- 42 Acest stat membru afirmă că din dispozițiile articolelor 9-11 din Directiva 2003/87 rezultă că perioada de comercializare este precedată în timp de mai multe etape pregătitoare, pentru care această directivă stabilește un calendar precis. Potrivit Republicii Cehe, din analiza acestui calendar cuprins în directiva menționată reiese că, în vederea „acceptării” PNA-ului comunicat de un stat membru, legiuitorul Uniunii a delimitat o perioadă obligatorie de șase luni.
- 43 Astfel, în măsura în care, în cadrul acestor șase luni, Comisia dispune de un termen de trei luni pentru o eventuală respingere a PNA-ului comunicat inițial, este evident, potrivit acestui stat membru, că, în vederea aprobării modificărilor propuse de statul membru în urma unei astfel de respingeri de către Comisie, nu mai rămân decât trei luni din această perioadă.
- 44 Astfel, acesta este motivul pentru care, în opinia Republicii Cehe, în măsura în care Comisia menționează în recursul său un „termen rezonabil”, nu există nicio îndoială că un astfel de termen nu poate fi mai mare de trei luni, ținând seama de calendarul obligatoriu indicat mai sus, și că acesta ar trebui să fie chiar mai scurt având în vedere că, în urma deciziei de respingere, statul membru are de asemenea nevoie de un anumit timp pentru a pregăti modificările care se impun, știut fiind că îi este aplicabil principiul cooperării loiale.

Aprecierea Curții

- 45 Problema ridicată de prezentul recurs privește interpretarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87. Acest alineat conține trei norme. În temeiul articolului 9 alineatul (3) prima teză, în termen de trei luni de la notificarea unui PNA de către un stat membru, Comisia poate respinge planul în cauză sau orice element al acestuia, pe baza incompatibilității cu criteriile enumerate în anexa III sau cu articolul 10 din această directivă. Potrivit celei de a doua teze a acestei dispoziții, statul membru adoptă o decizie în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau (2) din aceeași directivă numai în cazul în care modificările propuse sunt acceptate de Comisie.
- 46 În primul rând, trebuie subliniat că, la finalul procedurii prevăzute la articolul 9 din Directiva 2003/87, un PNA notificat de un stat membru Comisiei se bucură de o prezumție de legalitate în măsura în care, la expirarea termenului de trei luni prevăzut la alineatul (3) al articolului menționat, acesta este considerat definitiv în lipsa unor observații din partea Comisiei, astfel încât statul membru vizat îl poate adopta.
- 47 În al doilea rând, trebuie amintit, după cum a subliniat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 46 din hotărârea atacată, că competența de control și de respingere a PNA-urilor de către Comisie, care rezultă de la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, este strict delimitată, o astfel de competență având atât limite de fond, cât și limite temporale. Pe de o parte, aceasta se limitează la evaluarea de către Comisie a compatibilității PNA-ului cu criteriile din anexa III la Directiva 2003/87, precum și cu dispozițiile articolului 10 din această directivă și, pe de altă parte, trebuie să fie exercitată într-un termen de trei luni de la notificarea respectivului PNA de către statul membru.
- 48 În schimb, trebuie să se constate că articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 nu prevede nicio limitare în ceea ce privește modificările de natură a fi aduse unui PNA, în afară de necesitatea ca acestea să fie acceptate. Astfel, modificările aduse unui PNA pot proveni dintr-o cerere a Comisiei, după cum pot rezulta din inițiativa statului membru însuși.
- 49 În acest context, Comisia se opune interpretării articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 astfel cum aceasta rezultă din hotărârea atacată și mai ales tezei potrivit căreia, atunci când Comisia nu se opune, în termen de trei luni, unui PNA care a fost modificat la cererea sa după ce a respins o primă versiune a acestuia, PNA-ul modificat este considerat definitiv și poate fi adoptat de statul membru care l-a notificat.

- 50 În special, Comisia arată că a doua teză a articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 se aplică nu numai unui PNA care face obiectul unor modificări la inițiativa exclusiv a statului membru după ce acesta a fost acceptat de Comisie, ci și oricărei notificări ulterioare a unui PNA modificat după decizia de respingere a unei prime versiuni, astfel încât adoptarea acestuia ar necesita în prealabil o decizie pozitivă de conformitate din partea Comisiei.
- 51 Această interpretare nu poate fi primită.
- 52 Astfel, mai întâi, Comisia este ținută de un termen de trei luni pentru a putea respinge un PNA notificat. Necesitatea acestui termen rezultă din calendarul Directivei 2003/87, stabilit la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 11 alineatul (2) din aceasta. În temeiul acestui calendar, planurile trebuie notificate Comisiei cu cel puțin optsprezece luni înainte de începutul perioadei vizate și sunt puse în aplicare cel târziu cu douăsprezece luni înainte de începutul acestei perioade printr-o alocare a drepturilor de emisie. În cazul în care un PNA modificat este notificat după respingerea de către Comisie a versiunii sale inițiale, respectarea acestui termen de trei luni este cu atât mai justificată în măsura în care timpul rămas înainte de punerea în aplicare a planului este în mod evident mai scurt decât în cazul primei notificări a PNA-ului.
- 53 În această privință, Comisia nu poate susține că interpretarea articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87 rezultată din hotărârea atacată ar putea avea drept efect, în anumite împrejurări, să permită unui stat membru să prelungească procedura de examinare a unui PNA în mod dilatoriu, întrucât este în mod necesar în interesul statelor membre să se reușească adoptarea PNA-urilor în termenele prevăzute de dispozițiile citate la punctul precedent al prezentei hotărâri.
- 54 În plus, reiese atât de la articolul 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, cât și din lucrările pregătitoare ale acestei directive că competența conferită Comisiei nu constă într-o competență de substituție sau de uniformizare care ar cuprinde competența de a stabili o cantitate maximă de cote de emisie de gaze cu efect de seră care trebuie alocate, ci numai într-o competență de control al conformității PNA-urilor cu criteriile enunțate în anexa III la Directiva 2003/87 (Hotărârile din 29 martie 2012, Comisia/Polonia, C-504/09 P, punctul 80, și Comisia/Estonia, C-505/09 P, punctul 82). Comisia este, așadar, abilitată numai să verifice această conformitate și să respingă PNA-ul pentru incompatibilitate cu aceste criterii și cu aceste dispoziții.
- 55 În acest context, dacă legiuitorul Uniunii a apreciat că un termen de trei luni era suficient pentru ca Comisia să își poată exercita competența de control și pentru a-i permite să respingă un PNA notificat în caz de neconformitate cu criteriile menționate, acest termen trebuie considerat cu atât mai suficient cu ocazia controlului versiunii modificate a acestui PNA cu cât Comisia va fi putut deja examina cu o primă ocazie datele referitoare la industria națională vizată de PNA.
- 56 O asemenea interpretare nu lipsește de efect util a doua teză a articolului 9 alineatul (3) din Directiva 2003/87, contrar susținerilor Comisiei. Astfel, această dispoziție se poate aplica atunci când Comisia nu a respins un PNA notificat de statul membru, care îl poate, așadar, pune în aplicare, și atunci când statul membru vizat poate lua în considerare eventuale modificări, după aprobarea Comisiei.
- 57 În al treilea rând, trebuie amintit că, potrivit articolului 9 alineatul (3) a treia teză din Directiva 2003/87, Comisia motivează orice decizie de respingere. O astfel de dispoziție implică, prin urmare, un comportament activ al Comisiei, care, având în vedere obiectivele de eficacitate și de performanță care rezultă din considerentul (5) al Directivei 2003/87, trebuie încadrat temporal oricare ar fi etapa procedurii de examinare a conformității unui PNA.
- 58 Așadar, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a constatat că posibilitatea Comisiei de a respinge versiunea modificată a unui PNA după o primă decizie de respingere a PNA-ului în prima sa versiune trebuie supusă termenului de trei luni prevăzut la articolul 9 alineatul (3) prima teză din Directiva 2003/87.

59 În consecință, motivul unic al Comisiei trebuie respins. Prin urmare, recursul trebuie de asemenea respins.

Cu privire la cheltuielile de judecată

60 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

61 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Letonia nu a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, aceasta și Republica Letonia vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

62 În temeiul articolului 140 alineatul (1) din regulamentul menționat, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Republica Cehă, care a intervenit în prezenta procedură, va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Comisia Europeană, Republica Letonia și Republica Cehă suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături